

KORTÁRS SEGÍTŐ PROGRAM ALKALMAZÁSA AZ ISKOLAI ERŐSZAK MEGELŐZÉSÉÉRT

unicef
minden gyerekért

Miről lesz szó?

- **Kik vagyunk, hogyan dolgozunk?**
- **Korábbi tapasztalataink**
- **Agresszió, konfliktus, bántalmazás az iskolában**
- **Kortárs segítő program indítása lépésről lépésre**
- **Kérdések, reflexiók**

30 éve a gyerekekért

ENSZ által deklarált gyermeki jogok megvalósítása

Alapértékeink:

- gyerekközpontúság
- bizalom
- együttműködés
- felelősség

116 111

116 000

www.kek-vonal.hu

Misszióink:

„A gyerekeket meg kell hallgatni, a felnőtteket pedig segíteni kell ebben.”

Tapasztalatok

- ➔ **Kortárssegítők képzése a Közgazdasági Politechnikumban**
- ➔ **Kortárssegítő-mentorképzés a XII. kerületben**
- ➔ **Kék Vonal Ifjúsági Tanácsadó Testület**
- ➔ **A lelkisegély-vonal tapasztalatai**

Mire jó a kortárs segítség?

Az iskola valamennyi közössége számára segítséget nyújt.

- **Pozitív légkört és cselekvő közösséget teremt**
- **Növeli az iskolákba, pedagógusokba vetett bizalmat**
- **Segít csökkenteni az iskolai zaklatásokat**

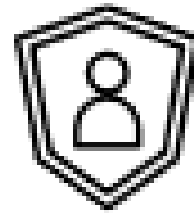
A gyermeki jogok érvényesülésének szolgálatában

A gyermekek jogai szükségleteikből következnek és megfeleltethetők a felnőtt állampolgárok jogainak, azzal a különbséggel, hogy a gyermekek kiszolgáltatott helyzetük~~nél fogva~~ fokozottabb figyelmet érdemelnek és nagyobb védelmet kell kapniuk.

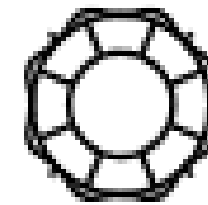
Alapelvek

részvétel

védelem

megelőzés

Agresszió, konfliktus, bántalmazás

Fontos látni, hogy nem minden agresszió vezet bántalmazáshoz, zaklatáshoz illetve, hogy a bullying folyamatának és a konfliktus helyzeteknek más a dinamikája.

Az agresszió jellemzői

- **Valamilyen frusztráció áll a háttérében.**
- **Harag és düh szétáradása.**
- **Elfojtásuk megbetegíthet.**
- **Az agresszió szabadjára engedése pusztít.**

Konfliktus vagy bántalmazás

- **Két vagy több ember közötti összeütközés, érdeellentét, nézet különbség.**
- **A felek egyenrangúak.**
- **Cél: elérni valamit.**
- **A konfliktus konszenzusus megoldása esély egy új egyensúly megtalálására.**

- **Két vagy több ember ellen irányuló hosszan tartó megfélemlítés, verbális, érzelmi és fizikai bántás.**
- **Cél: hatalom a másik felett.**
- **Gyakran előítéletek váltják ki.**
- **Az offline és az online térben egyaránt játszódhat.**

Agresszió az iskolában

REAKTÍV AGRESSZIÓ

indulatos

fenyegetésre adott válasz

harag és düh érzésével jár

kontrollálatlan

PROAKTÍV AGRESSZIÓ

előre megfontolt, stratégiai

indokolatlan

célirányos

kiszámított

Resztoratív szemlélet

- **Az én-közlések alkalmazása.**
- **Az értő figyelem.**
- **Érzelmek megfogalmazása és felvállalása.**
- **Annak keresése, amiben egyetértünk.**

Konfliktusok kezelése az iskolában

- A probléma felismerése és megfogalmazása.
- Adatgyűjtés a kialakult helyzetről, azok értékelése.
- A kialakulás okainak feltérképezése.
- A megoldási módok és alternatívák átgondolása.
- A több szempontú mérlegelés után egy megoldási mód kiválasztása és megvalósítása majd utánkövetése.

Helyzetfelmérés

Az első lépések a kortárssegítő program indítása előtt:

- **Fókuszcsoportok diákok, tanárok, iskola dolgozói részére.**
- **Az iskolai légkörről , kiközösítésről - elfogadásról, erőszakról - biztonságról való gondolkozás.**
- **Széleskörű kérdőíves felmérés.**

Mi a megoldás a bullyingra?

Egy toleráns, elfogadó légkörben, ahol minden gyerek egyenlő, kevesebb eséllyel válhat valaki áldozattá.

Legyen mindenki számára egyértelmű és elfogadott, hogy a mi iskolánk egy olyan hely, ahol nem bántjuk egymást.

Az iskola nem tolerálja a bántalmazást, sem az iskolában, sem a falakon kívül vagy az online térben.

Definiáljuk, hogy mit jelent a bántás, bántalmazás! Kitől kérhetek segítséget, ha bántalmazás tanúja vagy áldozata vagyok? Mi a következménye, ha mégis bántalmazás történik?

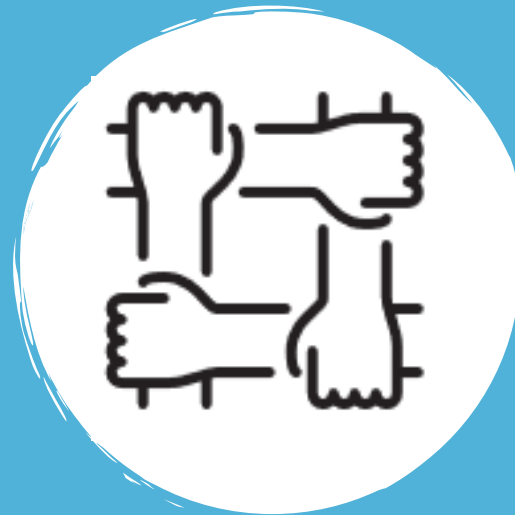
Kik azok a kortárs segítők?

A kortárs segítők alapértékei

egyenlőség

megbízhatóság

önkéntesség

jókedv, öröm

**életkori sajátosságok
tiszteletben tartása**

**részvétel,
meghallgatás**

Célok

Másokat figyelembe vevő magatartás elősegítése

A fiatalok iskolai részvételének fokozása

A problémák megelőzése

Az egyén fejlesztése

A kortárs segítők szerepe

Elsődlegesen az, hogy „jelen legyen” és megkereshető legyen azon kortársak számára, akik valamilyen problémával küszködnek.

- **Az újonnan érkező diákok fogadása, beilleszkedésük segítése.**
- **A magányos, kirekesztett gyerekek felismerése, beilleszkedésük segítése.**
- **A nehézséggel küszködő diáktársak megkeresésének a fogadása.**
- **Kapcsolatépítés a diáksággal.**
- **Rendkívüli osztályfőnökiórák, foglalkozások és programok tervezése és szervezése.**
- **Aktív részvétel iskolai események szervezésében és lebonyolításában.**

És ami nem szerepe...

A mentoroknak és a gyerekeknek is tisztában kell lenniük azzal, hogy mi nem feladatuk kortárs segítőként:

- **„Kis” pszichológusnak, szociálpedagógusnak lenni.**
- **„Rendőrnek” lenni az iskolában.**
- **Bírának lenni, igazságot tenni.**
- **Megoldani mások problémáit.**
- **Az iskola szabályainak a betartatása.**
- **Felnőttek feladatait átvállalni.**

Mentor szerep: páros munka

- ➔ A gyerekrészvétel, a gyerekek képessé és felelőssé tétele nem jelentheti a gyerekek magára hagyását!
- ➔ A kortárs segítők csoportja mindig felnőtt csoportvezetők, mentorok koordinálása mellett dolgozik.
- ➔ A mentorok által megtartott képzések, tréningek, felkészítő konzultációk során sajátítják el a fiatalok a segítő munkához szükséges kompetenciákat.
- ➔ A mentorok nyújtanak folyamatos támogatást és vállalnak felelősséget a csoport munkájáért.

A mentor gyermekvédelmi szerepe

A mentor – ahogyan az iskola minden munkatársa – a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja

Ha tudomást szerez arról, hogy egy gyermek veszélyeztető helyzetben van, pl :

családon belüli bántalmazás, iskolai bántalmazás, elhanyagolás, pszichés nehézségek

akkor köteles széleskörű támogatást szervezni a gyerek számára.

A mentor gyermekvédelmi szerepe

Amennyiben a tantestületi tagok és az iskolán belüli szakemberek (pl. iskolapszichológus, gyógypedagógus, gyermekvédelmi felelős stb.) nem tudják a megfelelő segítséget nyújtani az érintett gyermeknek, az iskola köteles együttműködni a Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálat ill. Központ munkatársaival a megoldás érdekében.

Előnyök és kihívások

A program szakmai kihívás és fejlődési út.

- **Lehetőség más minőségben kapcsolódni a diákokhoz; lehetőség pontosabb és őszintébb képet kapni a tanulók közötti kapcsolatokról.**
- **A mentortanári szerep felelősségvállalást, empátiát, nyitottságot, elfogadást és jó kommunikációs készségeket kíván - de egyben folyamatosan fejleszti is ezeket.**

Kortárs segítők toborzása I.

- 1. A kortárs segítség módszertanának megismerése és megismertetése**
- 2. Alapszabályok lefektetése**
- 3. A kortárs segítség integrálása az iskolai pedagógiai programjába**
- 4. A helyi igények és sajátosságok feltérképezése**
- 5. A mentori feladatok tervezése**
- 6. A leendő kortársaknak információs csomag átgondolás**

Kortárs segítők toborzása II.

Mire toborzunk? Mi a feladat? Mi benne a fix, mi az, ami rugalmasan alakítható?

Kiket keressünk, ki jelentkezhet? Milyen kompetenciák segíthetnek, miben lehet fejlődni?

Milyen elfoglaltsággal jár, milyen hosszú elköteleződést kérünk?

Hol, hogyan, meddig lehet jelentkezni?

Lesz-e kiválasztás, válogatás, ha igen, mi alapján?

Kortárs segítők képzése I.

A képzés induljon ki a helyi igényekből, és bátran saját módszertani preferenciáikra szabhatják a mentortanárok.

- ➔ **Megismertetni fiatalokat a program nyújtotta lehetőségekkel, a kortárs segítség legfőbb céljaival és alapértékeivel.**
- ➔ **Fejlesztetni a kortárs segítők azon készségeit, amelyek munkájukhoz szükségesek, mint pl.: tolerancia, nyitottság, empátia, magabiztosság, kommunikációs készség stb.**

Kortárs segítők képzése II.

- ➔ **A segítő beszélgetés eszköztárának elsajátíttatása.**
- ➔ **Segíteni azt, hogy megtalálják saját identitásukat mint kortárs segítő.**
- ➔ **Segíteni azt, hogy a csoportjuk igazi tagjává váljanak.**
- ➔ **Segíteni azt, hogy megerősödjön az elköteleződésük a kortárs segítség iránt.**

11+1 feladat

- A kortárs segítség módszertanának megismerése és megismertetése
- Alapszabályok lefektetése
- A kortárs segítség integrálása az iskolai pedagógiai programjába
- A helyi igények és sajátosságok feltérképezése
- A mentori feladatok tervezése
- Kortárs segítők kiválasztása
- Kortárs segítők felkészítése
- Éves akcióterv megalkotása
- Kommunikációs terv
- Kortárs segítő tevékenységek megvalósítása
- Hogyan tovább?

MENTORI KÉZIKÖNYV

ISKOLAI KORTÁRS SEGÍTŐ PROGRAMOKHOZ

Segítő kommunikációs eszközök

A kortárs segítők legfőbb eszköze a társaikhoz való odafordulás, meghallgatás, beszélgetés: jól meghallgatni, jól figyelni, segítő módon beszélgetni. Mitől lesz segítő a segítő?

Segítő beszélgetés elemei

- Aktív hallgatás
- Értő figyelem
- Saját beszéd korlátozása
- Érzelmi támogatás
- Kérdések
- Tanács helyett információk
- Keretek, határok

Ami nem segít

- **Összehasonlítás**
- **Gondolatolvasás**
- **Bevonódás**
- **Magamra koncentrálás**
- **Elkalandozás**
- **Vita**
- **Tanácsadás**
- **Elterelés**

Köszönjük a figyelmet!

Baranyai Blanka

blanka.baranyai@kek-vonal.hu

Rimóczi Tamás

tamas.rimoczi@kek-vonal.hu

116 111

116 000

www.kek-vonal.hu

